

Praha 14. 11. 2025

## **Přes 4 tisíce klientů VZP bojuje s jedním z nejzákeřnějších nádorů – rakovinou slinivky břišní**

**Rakovina slinivky břišní (pankreas) patří mezi velmi agresivní nádory, které lékaři často diagnostikují až v pokročilých stádiích. V počátečních fázích obvykle nevyvolává žádné příznaky. Za loňský rok se s touto vážnou nemocí léčilo 4377 klientů Všeobecné zdravotní pojišťovny. Ročně si v Česku vyžádá téměř 2 200 životů. Tiskovou zprávu vydáváme při příležitosti Světového dne boje s rakovinou slinivky břišní (19. listopadu).**

„I když patří rakovina slinivky břišní k nemocem nepostihujícím vysoký počet klientů, kvůli její zákeřnosti ji vnímám jako velmi nebezpečnou. I zde bychom uvítali, kdyby se podařilo tuto nemoc včas diagnostikovat a zachránit tak život co nejvíce lidem. Stejně jako se to daří díky screeningovým programům například u karcinomu prsu, kolorekta nebo plic,“ říká **Jan Bodnár**, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči.

„Tumor slinivky břišní není možné včas najít podle klinických příznaků. Nádory jsou lokalizované v různých oblastech slinivky břišní. U některých pacientů nádor roste v blízkosti jiného orgánu, kde to vyvolá nějakou reakci, a díky tomu lze na něj přijít v raném stádiu. Například pokud nádor roste blízko žlučového, může ho ucpat, což se u pacienta projeví tak, že zežloutne. Ovšem musím říci, že příznaky karcinomu pankreatu se objevují pozdě,“ **prof. MUDr. Ondřej Urban, Ph.D.**, přednosta II. interní kliniky gastroenterologické a geriatrické Fakultní nemocnice Olomouc.

Česká gastroenterologická společnost vytvořila celostátní systém sledování osob ve vysokém riziku onemocnění rakovinou slinivky břišní. Vyšetřují se osoby s genetickou zátěží a osoby z rodin s vysokým výskytem. Jednou za rok podstupují endoskopickou ultrasonografií a magnetickou rezonanci. „Vyšetřili jsme 187 osob bez jakýchkoli příznaků a u těchto jsme našli tři nádory pankreatu, z toho jeden adenokarcinom, který byl úspěšně resekován. Další dva neuroendokrinní nádory zatím pouze sledujeme. Nádory diagnostikované v bezpříznakovém stádiu mají zásadně lepší prognózu,“ doplňuje **Ondřej Urban**.

Všeobecná zdravotní pojišťovna za léčbu rakoviny slinivky břišní vloni zaplatila přes 484 milionů korun, což je za tři roky nárůst zhruba o 14 %.

Rakovina pankreatu obecně vzniká, když začnou buňky slinivky nekontrolovaně růst a šířit se do okolních tkání, čímž dochází ke vzniku zhoubného nádoru. Jak uvádí [Národní zdravotnický informační portál](#), i když rakovina slinivky břišní představovala v letech 2018–2022 jen malý podíl (2,5 %) nově diagnostikovaných zhoubných nádorů, byla příčinou až 8 % všech úmrtí na nádorová onemocnění. To poukazuje na její vysokou smrtnost a obtížnost léčby ve srovnání s jinými typy rakoviny.

#### Počty klientů VZP s karcinomem slinivky břišní

|      | Počet pacientů | Náklady celkem v tis. Kč |
|------|----------------|--------------------------|
| 2022 | 4 178          | 422 723                  |
| 2023 | 4 248          | 466 965                  |
| 2024 | 4 377          | 483 505                  |

Mezi hlavní rizikové faktory patří kouření, chronické záněty slinivky, cukrovka, nadváha a dědičné předpoklady.

V pozdějších fázích se nemoc může projevit například **žloutenkou, bolestmi břicha a zad, úbytkem hmotnosti, nevolností a celkovou slabostí.**

#### Slinivka břišní – malý orgán s obrovským významem

Slinivka břišní je umístěna za žaludkem, měří do 15 centimetrů. Bez ní bychom nedokázali trávit potravu ani udržet stabilní hladinu cukru v krvi. Produkuje trávicí enzymy, které rozkládají tuky, bílkoviny i sacharidy, a zároveň hormony, jako je inzulin, které řídí metabolismus. Když slinivka onemocní, dopady jsou vážné – od cukrovky až po rakovinu slinivky břišní, jednu z nejnebezpečnějších forem rakoviny. Péče o zdravý životní styl a včasná diagnostika jsou klíčem k ochraně tohoto nenápadného, ale životně důležitého orgánu.

VZP ČR spolupracuje na velkém množství [screeningových programů](#), které jsou navrženy tak, aby včas odhalily závažná onemocnění a umožnily jejich účinnou léčbu. Díky těmto programům můžete předejít komplikacím spojeným s nemocemi, jako je rakovina, kardiovaskulární onemocnění nebo osteoporóza. U karcinomů se jedná o screening karcinomu [prsu](#), [děložního hrdla](#), [kolorekta](#), [prostaty](#) a časný záchyt karcinomu [plic](#).

Rakovina slinivky břišní patří mezi nádorová onemocnění s nejhorší prognózou vůbec, většina pacientů s tímto onemocněním na něj i zemře. Jak uvádí [Masarykův onkologický ústav](#), který je jedním z největších center specializovaných na nádory slinivky v České republice, pouze 7–9 % pacientů přežije více než 5 let od diagnózy onemocnění.

Podle [Světové zdravotnické organizace](#) je každý rok v evropském regionu diagnostikováno 4,6 milionu nových případů rakoviny a 2,1 milionu lidí na rakovinu zemře. Dvacet procent těchto úmrtí připadá na rakovinu plic, následovanou rakovinou tlustého střeva a konečníku (12 %), rakovinou prsu (7 %), slinivky břišní (6 %) a rakovinou žaludku (5,7 %).

**Viktorie Plívová**  
tisková mluvčí